

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilviterkek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukes M., Oppelik A., »Alltalanos Tudósító« hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttár petitsora 20 fillér.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye.

II.

Védekezés az alkoholizmus ellen.

Az iszákosság elhárítására célzó törekvések részint az egyházi és polgári társadalom köréből indultak ki, részint az államhatalom által kiadott kényszerítő rendszabályokban nyilatkoztak; a tapasztalat azonban azt igazolja, hogy az államhatalom intervencióját rendszerint a társadalom actioja szokta megelőzni, mert a törvényhozás, midőn az alkoholizmus ellen valamely intézkedést hoz, rendszerint csak a közkívánalom és közmeggyőződés utmutatásait követi s annak, mit a népek százezrei előbb önkényl elismertek, kényszerítő hatályt kölcsönöz. Ezért igen nagy súlyt kell helyezni a közvilágosítására, mely a mérsékletességi és önmegtartóztatási egyletek által kiadott irodalmi művekben, folyóiratokban jut kifejezésre, a mérsékletességi eszme terjesztésére, mi a mérsékletességi egyletek által rendezett népgyűlésekben és a mérsékletességi fogadalomban nyilvánul, ez utóbbi vagy egyszerűen az adott szóban áll, vagy bizonyos ünnepeles jellegű, mint némely régebbi mérsékletességi egyletben.

Valóban bámulatos az az eredmény, melyet a mérsékletességi egyletek kiváltak. A mérsékletességi mozgalmak története Amerikában és Európában azt tanúsítja, hogy az alkoholizmus elleni hadjáratot majdnem mindenütt részint egyházi férfiak, részint orvosok kezdeményezték és vezették.

Magyarországon a mérsékletességi mozgalom épen az iszákosság által fenyegetett vidékeken jelentkezett s bár oly központi vagy országos egyesület, mely a mérsékletességi egyletek gyújtóját képezné, hazánkban — sajnos — nincs is, de igen is vannak mérsékletességi egyletek elsősorban az ország több vidékén és főleg a felkésztek azok, kik hivatásuk körében e mozgalmakat intézték s az egyletek felállítását kezdeményezték. Az alkoholizmus elleni küzdelemben ez egyletek a társadalom előőrseit képezik, melyeknek működésére jövőre is nagy súlyt kell fektetnünk.

Hivatásuk a jövőben is: jó példaadás, a közszellem tájékoztatása, a társadalmi tevékenység megindítása és ébrentartása, mérsékletességi fogadalmak által némi erkölcsi kényszernek gyakorlása, az ifjúságnak és a felnőtteknek felvilágosítása, a korcsmai szórakozásoknak más, megfelelőbb mulatságokkal helyettesítése, menhelyek alapítása s szokásos iszákosok részére, népies kávé- és teahelyiségek berendezése és kérvényezés s javaslattétel az alkoholizmus kiirtására célzó törvényhozási s kormányzati intézkedések elrendelése és foganatosítása iránt.

Hol még ily egyletek nem állanak fenn: azok felállítására törekedni kell. Mint a felhozott példák mutatják, a papság, felekezeti különbség nélkül és az orvosi kar hivatva e tekintetben leginkább és legelső sorban a szükséges kezdeményező lépéseket megtenni és a közigazgatási hatóságoknak ily kezdeményezést támogatniok kell.

Igyekeznünk kell e küzdelemhez azonfe-

lül a nők támogatását is megnyerni, mert a társadalmi erkölcsökre és szokásokra a nők elhatározó befolyással vannak. Részint a családi körben, részint a társadalmi életben sokat tehetnek a nők a mérsékletességi eszmék terjesztésére saját példaadásuk, nevelés s a társadalmi szokásokra gyakorolt erkölcsi nyomás által, mely a férfiakra — mint sok példa mutatja — igen sok esetben irányítólag hat. Főlemlített a nőnem részére alapítandó külön mérsékletességi egyletek eszméje is, de ezekre föltétlenül nincs szükség, mert a már létező vagy alapítandó ily egyletekben mind a két nem együtt közreműködhetik a közös szent cél elérésére.

Az alkoholizmus elhárítására sokfelől kell egyszerre hatni, egyik leghatályosabb eszköz mindenestre a szesz italok megadóztatása, mely azok árát fölemelve, bizonyos mértékben prohibítív jeleggel is bír s a fogyasztás csökkentését veszi célba. Megengedjük, hogy a szesz megadóztatásánál az állami pénzügyek intézői sokszor nem annyira czen szempontot tartottak szem előtt, mint inkább azt, hogy az államnak egy dusan jövedelmező bevételi forrást biztosítsanak. De helytelen egyedül a pénzügyi szempontot irányelvül felállítani, mert ilykép az állam az iszákosságot támogatni és legyezgetni fogná és a fiscalizmus az alkoholizmus szövetségesevé válnék.

A szesz kiválóan azon tulajdonsága teszi adóztatásra alkalmassá, hogy oly elterjedt élvezeti cikket képez, mely nem elkerülhetlen szükségleti eszköz s mégis a leg-

TÁRCA.

Mese a jó leányról.

Írta: von Barthaussen.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer, vagy talán nem is volt, hanem most is van, egy nagyon szép leány.

Az operenciákon túl sem kell vándorolni, tündérkert, királyi palotát se keres, tűzokádó sárkány által őrzött búvós várat sem talál, hanem ha elmegy szük sikátorba, ott egy zöld rácsos házikó picit ablaka megett nyíló virágok pompája közepette egy barna fűtű, alabástrom arcú leánykát lát, ki olyan jó, olyan kedves, akár egy tündér, olyan szép és okos, mint egy király-kisaszony és a kiért, hej de örömeit verekedni meg a hét fejű hydrával is.

Egyszer reggel, a kelő nap pirkadásával elment ez a leányka sétálni. Megcsókolta mamája kezét, csókra nyújtotta telt arcát és lenge fehér ruhában, könnyű léptekkel, mint a szellő, hus ki a kapun, ki a rétekre, mezőre, a hol a bársonyos zöld pázsitban tarka virágok szivták kelyheikbe a csillogó harmatgyöngyöket és ujjongva kiálták feléje:

— Jó reggelt, édes, szép Annuska!

Meglepetve állott meg a leányka és csodálkozva kérdezé:

— Hát ismertek, kedves virágocskák?

És a virágocskák magasra nyújtották fejcskéiket, mosolyogva bolingtattak igent és egy hanggal válaszolák:

— Ismerünk, ismerünk és örvendünk, hogy eljöttél köznénk. Jer, ülj le hozzánk, a puha fűbe, selyem pázsitra, maradj mindig nálunk és szedj kedvedre belőlünk. Óh Annuska, légy királynénk, mert szeretünk Annuska, aki szebb vagy a rózsánál, méltóságosabb a lilomnál és szerényebb, mint mi kis mezei virágok.

Annuska legugrott hozzájuk elégedetten hallgatta hízelt szavakat, erre is, arra is intve köszönté őket.

Hát a mint simogatja a virágocskákat, kezéhez tapad egy fénylő, csillogó harmatcsepp. A kis leányka le akarta törölni a harmatos vizet, de a gyöngyöcske könnyőrgve kérte:

— Oh ne töröld le, hagyj kacsódon élnem, míg a nap heve ugys eloszlatja létemet és felszárít. Mert Annuska, szeretlek Annuska és olyan jó lenni nálad, ki gyönyebb vagy a gyöngynél, ragyogóbb a gyömántnál és drágább a tengerek mélyében termő kincsekénél.

A virágok meg irigykedve nézték a harmatgyöngyöt és esdekeltek:

— Végy belőlünk is egyet, legalább egyet!

Annuska kiválasztotta közülök a legszebbiket, leszakasztotta tövéről és oda tüzte kebelére, melegen dobogó szíve tájára. És ekkor megsajnálta a kis virágocskát, a melyik most elhervad, meg-

hai s nem gyönyörködik többé a hajnal biborvörös sugariban, és kérőn szólott hozzá:

— Kedves virágocskám haragszol, hogy leszakasztottalak és elviszlek társaid köréből?

— Oh nem, felelt a virág, mert szeretlek Annuska, szeretlek és örömeit halok meg, szívesen áldozom fel úde életemet, a mikor boldogságot élveztem tündér kebelben.

A virág büszkén, jobban és jobban simul az ő dicsősége helyére és hogy, hogy nem, megcsendül egy gyenge hang, szólítva Annuskát.

Ki az, mi az, honnan jó a szóharszerü szolítás?

Egy vad rózsza bokor áll mellette, sűrűn beözve levélvadás ágacsakkal, a mik tele vannak szuró, hegyes tövisekkel. Hát bizony egy vadrózsza erőlködik kikandakálni jól megvédett rejtékéből és a hogy kidugta a fejét, a tuskák megszagatták leveleit, megsebzák szirmai.

Oh a mint megpillantotta résztvevően kérdezé:

— Te hívtál engem, vadrózsza?

— Igen én, Annuskám, jöjj közelebb.

— Noé, mit akarsz tőlem?

— Megszugom neked, hogy szeretlek Annuska, mert éreyned vértéznek és megközelíthetetlen vagy a rossz által.

Erre megkondult egy kis kápolna tornyában a harang és komoly, érces hangon hívogatta az embereket a reggeli imára.

Annuska letérdelt szent Szűz Anyánk képe

több emberre igen csábítón hat s a megadóztatás által egytúl tulságos elharapodzásának gát vették. Még figyelembe jő az a tulajdonsága is, hogy legtöbbször kis adagokban fogyasztatik el és így a fogyasztott mennyiséget terhelő adóösszeg az egyesnél magasra nem rug s olcsósága miatt sokkal több fogyasztóra talál, mint a többi szesz italok bármelyike és így egyetemesebb, általánosabb körű is.

A szeszdó okszerűen alkalmazva, az alkoholizmust csökkentheti s az államnak is nevezetes bevételt biztosíthat. A szeszdó leszállítása az alkoholizmus terjedését vonja maga után, de a szeszdó tulságos felszámítása sem célszerű rendszabály, mert bizonyos maximum túllépése csempészkedést és adóikkasztásokat von maga után, úgy, hogy éppen ellenkezője éretik el annak, a mit az állam célba vett. A titkos termelés, bevétel s fogyasztás ilykép mindinkább terjed úgy, hogy csak a bevételek fognak csökkenni, nem egytúl, az iszákosság is. Alapelvűl szolgáljon, hogy a szesz megadóztatása oly magas legyen, mint csak lehetséges, de csakis olyan magas, hogy ne lehessen tartani a meg nem engedett termeléstől és kereskedéstől.

Nem hiányoznak olyanok sem, kik tagadják, hogy a szeszdó fokozása az alkoholizmust csökkentené, de — ha az adóemeléshez még egyéb intézkedések is járulnak, minők a italmérések helyes rendszere, az ittasság megbüntetése, úgy a jó hatás kétségtelen leend.

A szesz italok megadóztatása Magyarországon rohamosan emelkedett s azon adóeredmények, melyek különösen a szeszdónál az adóemelés dacára elérték, azt mutatják, hogy az alkohol ezen legveszélyesebb fajtájának fogyasztása hazánkban ha nem is nagyon, de azért állandóan emelkedőben van. Az emelkedő borárok miatt ujabban a borfogyasztásban némi csökkenés állott be, ellenben a sörfogyasztás jelentékeny emelkedése konstatalható, ezen tünevény az alkoholizmus szempontjából kedvezőnek volna mondható, de e kedvező jelenség ellensúlyoztatik a pálinkaivás folytonos

el és kezeit összekulcsolva, szeméit égnek emelve halk hangon, rebeg egy imát, a mire piciny gyermek kora óta csókok közt tanította anyja.

S a hogy a kis harang utolsó szavával bevégezte buzgó imáját könnyedén, pajzánul ott egy pacsirta zengendezett dicsőimnust a magasságbeli Istenhez, áldva, dicsérve a világ mindenható Teremtőjét, alkotása nagyságát.

Annuska áhitattal hallgatta a gyönyörű dalt, és a midőn észrevette, hogy a pacsirta el akar szállani, megszólitotta:

— Ne szállj el, maradj te kis madár és dalolj még oly szép éneket, mint az elébb.

A pacsirta közel repült hozzá s a teli torokkal dalolt:

— Nem maradhatok leánykám, mert fel kell szállnom magasabban, mint a hegyek, messze túl a fellegeken az éghez, a hol megmondom Istenkének, hogy te hozzá imádkoztál. Oh Annuska, szeretlek Annuska, mert vallásos és tiszta vagy.

A leányka ment tovább, mendegélt, a mig egy patakhoz ért. Kristály tiszta víz csergött a kavicsos mederben apró, kis halcskák uszáltak jobbra-balra és játszottak zavartalan csendben.

Annuska mosolyogva nézett bele a nap fényes sugarai által megáryozott habok tükrébe és szinte megijedt, a mint egyszerre két agancsos szarvasbogar kerül eléje.

Viaskodnak, erős harcot küzdenek egymással és éppen a habok felett éri utol az egyiket az ádáz veszekedés végzete; legyőzve bele esik a vízbe.

Lévetette cipőit, óvatosan körültekintve lehozta harisnyáit és jól meggyőződve róla vajjon nem látja-e valaki, lenge szoknyácskáját összefog-

terjedése által, mit a szesz és italmérési adók bevételenek állandó emelkedése igazol.

Dr. Csillag Gyula.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hivatal látogatás.** Tóth László, a nagykanizsai kir. törvényszék elnöke f. hó 15 és 16-án a csáktornyai járásbírósnál hivatalos vizsgálatot tartott.

— **Hivatal költözködés.** A csáktornyai m. kir. adóhivatal eddigi helyiségeiből kiköltözködik és folyó hó 25-től (hétfőtől) kezdődőleg már a Rákóci (régebben Perlaki) utcában levő Premec-féle ház (járásbírósi épülettel szemben) emeleti helyiségeiben lesz.

— **Doktorrá avatás.** Schwarz Vilmos orvostanhallgatót a budapesti kir. magy. tudomány egyetemén folyó hó 23-án avatták orvosdoktorrá.

— **Halálozás.** Molnár János alsórendvái szolgabíró folyó hó 17-én délután Bécsben hosszú és kínos szenvedés után meghalt. A megboldogultat felesége és kis gyermeke, továbbá szülei, Molnár Elek nyugalmazott uradalmi ügyvéd és felesége, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja. Béke porára!

— **Körorvos választás.** A muraszterdahelyi körorvosi állásra f. hó 15-én Viola Vilmos csáktornyai orvost választották meg.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Folyó hó 21-én a Csáktornyáról reggel 4 óra 41 perc-kor Zágráb felé induló 6402 sz. személyvonat Novimarov állomás közelében állítólag szintörés következtében kisklott. A vasuti katasztrófa hire hamar eljutott Csáktornyára is s az a hir terjedt el, hogy a szerencsétlenségnek több halottja és sok sebesülte van. Ez a hir azonban túlzott volt, mert a kisklás következtében csak a lokomotív vezető, halt meg, a fűtő és egy kalauz súlyosan megsebesültek, az utasok közül pedig csak néhányan szenvedtek könnyebb sérülést. Egyébként az is el volt terjedve Csáktornyán, hogy azért kisklott ki a vonat, mert a szerencsétlenség helyén gonosz kezek a si-

neket összetartó csavarokat meglazították, sőt néhányat ki is szedtek. Különben a magyar királyi államvasutak igazgatósága a következő hivatalos jelentést adta ki a katasztrófáról: »A Csáktornyáról Zágráb felé haladó 6402 sz. személyvonat ma Novimarov állomás előtt a nyílt pályán eddig ismeretlen okból kisklott és több jármű többé kevésbé megrongálódott. A vonat mozdonyvezetője meghalt. Két utas és három alkalmazott jelentéktelen sebesülést szenvedett. A vizsgálatot megindították.

— **7 órai zárás.** A csáktornyai kereskedők, megegyezés szerint üzleteiket október hó 1-től március hó 31-ig reggel 7 órakor nyitják és este 7 órakor zárják.

— **Eltűnt 50 koronás.** Novák Flórián bükkösi (VII. hegykerület) lakos folyó hó 10-én d. u. a ternovcsáki hegyen levő pincéjébe ment almabort fejteni. Fejtés közben betért hozzá Gráb Józsefné stridói lakos is, kivel azután együttesen szépen elivogattak egész estig. Eközben Novák Flóriánhoz tehen kupcekek mentek, kiknek el is adott egy tehenet 200 koronáért, melynek vételára fejében a vevők 50 koronás bankjegyet foglaltak. A foglalt Novák a belső zsebébe tette s avval tovább borozott, úgy hogy alaposan be rugott, haza menni sem tudott, s elaludt a pincében. Mikor reggel felébredt, az 50 koronás foglalonak csak a hűlt helyét találta. Nagyon természetesen megindították a nyomozást a hűllen 50 koronás után, de eddig minden eredmény nélkül.

— **Távozás.** Hirschler Ödön, aki az alsódomborui Ujlaky Hirschler és fia cégben majdnem 20 éven át működött, megvált a nevezett cégtől és e napokban végleg Budapestre költözik, ahol mint egy erdélyi fakereskedelmi vállalat tulajdonosa fog működni. Hirschler Ödön és neje szül. Kunfi Emma távozásra határozott vesztesség az alsódomborui társaságra nézve, mert Hirschler Ödön úgy is, mint az alsódomborui Kasinó elnöke, lelke volt az ottani társaságnak, mely a család távozását őszintén fájtalja.

— **Borleánybíró bizottsági tagok.** A perlaki járás borleánybíró bizottságának elnö-

Miért picit méhecském, hiszen te nem szurcs meg engemet, mert nem bántottalak?

Igazad van, zűmmög a méhecske, nem bántalak Annuska, szeretlek Annuska, mert szorgalmas és munkás vagy.

De már most haza kell ám menni! A nap magasan ragyog, és ugyancsak tüzelnek forró sugarai, még folytán incselkednek vele, hol ajkait, hol mélyseges szeméit érintik tolokodóan, csintalanul, a mi még inkább ösztökéli, hogy gyorsabban lépkedjen.

Vigan is ment az uton hazafelé; dobogó kebelével gondolta át, mi szépet és jót hallott magáról. Olyan boldog volt, repezett a szíve a sik örömtől.

S a mint éppen azon töpremkedett, hogy már most több jót senki sem tud róla m. ndani, közel otthonához mélabus dallam üt meg fülét.

A zöld ráros házikó udvara mögött, hatalmas tölgfay árnyékában egy dallás ifjú pihen. Nézi nézi a kedves alakot, merően bálul és mert hiába nézi, fájdalmasan, busan énekel:

Tépd ki, tépd ki a szívemet,
Tégy egy követ oda,
Hogy ne sirjon, ne sajogjon
Árva szívem soha!

Hozzá surran Annuska és kérdi? Miért vagy olyan szomorú, fu?

A fu arcáról pedig mint varázslásra eltűnik a szomorúság, bánat helyett öröm tükröződik szerelmes szeméből és remegő hangon halkán suttozja:

Már nem szomorkodom szeretlek Annuska, mert szép vagy, jó vagy, kedves vagy és nem tudsz biciklizni!

kéül a f. hó 11-iki törvényhatósági bizottsági közgyűlésen dr. Böhm Szidneit, tagjait pedig Habus Mihályt, Verby Ernőt és dr. Szabó Zsigmondot választották meg.

— **Mezőgazdasági bizottsági tagok.** A 11-iki megyegyűlésen a perlaki mezőgazdasági bizottságba Habus Mihályt és Verby Ernő rendes, Spitzer Józsefet póttaggá, — az alsólendvai járási mezőgazdasági bizottságba Szabó Döme rendes, Fuss Nándor és Gállos Kristóf póttagokká megválasztották.

— **A hus drágaságáról.** A »Zalai Közlöny« rovásából vesszük át a következő benünket csáktornyaitak is nagyon érdeklő sorokat, mert ez nemcsak a nagykanizsaiaknak szól, hanem érhetnek belőle a csáktornyaiak is. — Nincs az a rakéta, vagy léghajó, ami biztosabban és magasabbra tudna emelkedni, mint a hus ára Magyarországon. Ez már nem elszigetelt jelenség többé, hanem a köz érdeke ellen való spekuláció. Nálunk ugyszólván havonként emelkedik. A közönség pedig nyugodtan tűri ezt. Ez még érthető. Hiszen a tömeg szervezeten, össze nem tartó és türelmes, hanem, hogy a hatóságok miért nem intézkednek, miért nem védik meg a közönséget a mérsárosok önkénye ellen, ez érthetetlen. Egy, egy rendkívüli esetben, rendkívüli körülmények miatt esetleg el lehet nézni a husdrágulását, de most már láthatja mindenki, akár van jó termés, akár nincs, akár szárazság van. akár nagy esőzés, akár van dögvész vagy ha nincs is, a mérsárosoknak mindig csak egy a mondanivalójuk: a hus árát ismét felemeltük. A közönség pedig, még pedig nemcsak a szegényebb nép, a munkások, hanem az intelligens, uri nép is mindinkább kénytelen igényeit szűkebbre szorítani és mindritkábban jön asztalára hus. Annyi bizonyos, hogy boldogult Henrik király, ha most jönne történelmi nevezetességű óhajával, alighanem maniakusnak tartaná mindenki. Tudtommal Magyarországon még nincsenek vegetarianus vendéglők; nos nem kell nagy jóvendülő képességgel birni annak, aki ma biztos abban, hogy rövid idő múlva a vegetarianus korcsmák légiói fognak megnyitni, hol számtalan ember lesz kénytelen, lemondva a husevéről, növényekkel táplálkozni, nem ugyan a növényi eledelék iránt érzett szeretetből és belső meggyőződésből, hanem a hus drágasága, illetőleg a mérsárosok miatt, ami aztán megint nekik igaz baj. Addig azonban nem ártanak megpróbálkozni a hatósági mérsárszékekkel. Megtette ezt Bécs, Budapest és több magyar vidéki város. Miért ne tehetnék ezt meg mi is.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megérik vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: »Hirdetési iroda« Budapest, váci-utca 20/h.

— **Tüz.** Kovácsics Borbála drávavásárhelyi lakos udvarán folyó hó 14-én délután fél 2 óraker eddig ismeretlen okból egy szalmakazal kigyuladt és úgy a szalmakazal mint egy pajta, istálló és sertésöl a bennük volt zemes gabonával és gazdasági eszközökkel elégett. A kár 970 K., melyből az elégett ingatlanok értéke biztosítás révén megtérül.

— **Zeneestélyek.** Sárközy Sándor zenekara mineen kedden, csütörtökön és szombaton a Gerstmann kávéházban; szerdán és vasárnap a Zrinyi kávéházban hangversenyez.

— **Templom-restaurálás.** A több mint 100 éves és úgy nagyságára, mint szépségére nézve Muraköz egyik legelső temploma a katori, az ideai nyár folyamán nagyszabásu renovációnak lett alávetve. A templom úgy kívül mint pedig belül egész új köntöst nyert, a mi egy egész sereg iparművész, munkás stb. többi havi szakadatlan munkájának az eredménye. Most a templom már készen áll vakítófehéren, fényesen és ragyogón és Kotor község immár méltán ismét büszkélkedhetik vele. A templom ünnepélyes felszentelése fényes ünnepek s nagy pompa kifejtése mellett október hó 1-én fog végbemenni és maga Poszilovics György zágrábi érsek fogja a szertartásokat az egész környék lelkészeinek asszisztenciája mellett végezni.

— **A „Muraközi Tanítókör”** 1905. évi XXXII. rendes közgyűlését október hó 7-én d. e. 10 óraker Hodosánban, az állami népiskolában fogja megtartani. A közgyűlés előtt 8 óraker az állami népiskola V. osztályában a nyelvtanból az illető osztálytanító gyakorlati tanítást tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Évi jelentés a választmány működéséről. 3. A muraközi tanítóság a felnöttek oktatásában és a magyarisítás szolgálatában, előadja: Steinauer József muracsányi tanító. 4. Az egyhuzamban való tanítás című tételről értekezik Tihanyi Lajos ráckanizsai tanító. 5. Az alkoholismusról, előadja: Nagy Ferenc turcsiscei tanító. 6. A közgyűlés elé tartozó folyó ügyek. 7. A jövő közgyűlés helyének kijelölése. 8. Esetleges indítványok. 9. Tagsági díjak beszedése. A közgyűlésre, melyet 9 óraker ünnepélyes »Veni Sancte« előz meg, a »Muraközi Tanítókör« tagjait s a nemzeti népevelés iránt érdeklődő művelt közönséget tisztelettel meghívja — Csáktornyan, 1905. szeptember hó 15-én Brauner Lajos, a »Muraközi Tanítókör« elnöke.

— **A községi és körjegyzők együletének jubileuma.** A zalavármegyei községi és körjegyzők egylete szeptember hó 28-ik napján Zalaegerszegben a vármegyeház közgyűlési termében fennállásának 25 éves jubileuma megünneplése céljából diszközgyűlést tart. A jubileumi ünnepély tárgysorozata: 1. Délelőtt 10 óraker a diszközgyűlés megnyitása. 2. Délelőtt 10 és fél óraker ünnepélyes »Te Deum« a róm. kath. templomban. 3. Délelőtt 11 óraker a diszközgyűlés folytatása. Tárgyai: a) Elnöki megnyitó. b) Az egylet 25 éves fennállása történetének felolvasása. c) A diszközgyűlés bezárása. 4. Déli 12 óraker közébed a Korona-vendéglő nagytermében.

— **Partbiztosítási munkálatok.** A Csáktornya Kotor-Molnári törvényhatósági köz-ut 36—3630 km. szakaszán a Mura oly közel folyik az uttesthez, hogy azt rövid idő alatt elmosná. Miután a forgalom biztosítása érdekében sürgős intézkedésre van szükség, az államépítészeti hivatal azt az előterjesztést tette a közigazgatási bizottságnak, hogy az utnak rözsemű partbiztosítás által való megvédését rendelje el. A közig. bizottság a munkálatot 6000 K. költséggel erejéig el is rendelte olyformán, hogy 3000 K. az utadó alapból engedélyezett, 3000 K. költség viselésére Kotor községet kötelezte. A partbiztosítás Kotor községnek már azért is érdekében áll, mert az ut megvédelmezése folytán a község tulajdonát képező Murarév megmaradhat mostani helyén, míg ellenkező esetben azt át kellene helyezni.

S z i n h á z.

Szombaton, az ideai évad legnagyobb sláger darabja a »János vitéz« került színre bérletiszünetben telt ház előtt. A déli órákban már az összes ülőhelyekre szülő jegyek elfogytak, nagy örömlükre a színeseknek. E darab előadása egyike volt a legkitünőbbeknek. Az est hőse Jászai Mariska volt, ki Kukoricza Jancsit remek alakításban mutat-ta be. Gyönyörűen előadott énekszámaival és sikerült alakításával minduntalan tapsra ragadta a közönséget. Mellette Bándi Rózsi vált ki a francia királykisasszony szerepében. Nagy tetszést aratott Kiss Pista is szép énekeivel. Egyébként az est sikerében osztozkodtak még Berzsényi Margit, Lendvai Ferike, Bátori és Vágó. A szép diszletek általános tetszést arattak.

Vasárnap, a »Vereshaju« került színre igen jó előadásban. Az est érdekessége a kis Szilágyi Böske volt, ki ez alkalommal először lépett a nagyközönség elé. Megjelenésekor tüntető taps fogadta a kis művésznőt.

Hétfőn, a »Fecskefészek« adatott elő. Jászai Mariska Pomponettje és Szilágyi Dezső Jan inasa a legjobb alakítások közé tartozik. Bátori Béla pajkos diákja, ki női ruhában lopózik a zárdába, hogy kedvesét onnét megszöktesse remek volt. V Berzsényi Margit (fejedelemnő) Miskey József (Brig-nol) Vágó István (rendőrfőnök) igen jók voltak. Meg kell még emlékeznünk Kohler Károly karnagyról is, ki biztos és precíz zongora játékkal nagyban hozzájárul az énekes darabok és operettek sikeréhez.

Kedden, Kazaliczky Antal társadalmi színműve a »Telemre hívás« került színre sikerült előadásban. Simon Jenő mint Gyálán György és Lőrinczi Erzsé mint Margit igen szépen játszottak. Lendvai Ferike rokonszeves volt Györgyike szerepében Bátori Béla az ügyvédet pompásan alakította. V. Berzsényi Margit (özv. Minszentiné) Vágó (Radányi) B. Bánfalvi Etel és Miskey járultak még hozzá az est sikeréhez.

Szerdán, másodsor Kukoricza Jancsi patlogtatta ostorát ismét telt ház előtt.

Csütörtökön, a Bob herceg hírneves szerzőinek »aranyvirág« cz. bájjos zenéjű operettje kerül színre. A czimszerepben ismét Jászai Mariska brillirozott. Bátori Béla a milliomas amerikai szerepében egyik legjobb alakítását mutatta be. Kupléi és a Jászaival előadott Cake-Walke tánc nagyon tetszett a közönségnek. Kiss Pista kitűnő Beppó volt.

Pénteken Molier »Fösvénye« került színre. SzilágyiDezső Harpagonja jól kidolgozott alakítás volt. Szépen játszottak Lőrinczi Erzsé, Berzsényi Margit, és Vágó István.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik megboldogult férjem illetve atyánk elhalálása alkalmával jöleső részvétnyilatkozataikkal vagy a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomukat enyhítették, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Varaždin, Csáktornya, 1905. szept. 24.

Özv. Lukovnak Jánosné és családja.

Felelős szerkesztő:

M A R G I T A I J Ó Z S E F.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai ložefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fil

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Sluzbeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Gospodarstvene opetovane škole.

Do svoje smrti se vući človek, veli prireće. Je, ali človek ni samo izkustva si mora skrbeti, nego je i dužen svoje znanosti po suslavnim načinom povekšavati i umnožavati. Takvoga sveta živimo vezda, da vu njem je samo on srećen, koji nekaj zna. Zato je vu svakim tečaju života tuliko obrizljivost za naučne škole i druge prilike, da one na potrebne sustavne znanosti navučiju one, koje se vu tečaju života želiju usrećiti.

Naša prelepa domovina je poljodelavska država. Poleg toga moramo znati, da ravno za poljodelavce se načini nepregledajuća brizljivost vu tem, da oni budu delnici izobraženosti. Jer kraj je već onomu vremenju, kad je otec svoga hlapa k ornicam postavil i rekel: Evo ti je celoj, kak sam se ja od svojega oca navčil, tak se i ti to od mene vući. K znanostjom obdelavanju zemlje vezda već je i drugo potrebno, kak ono, kaj smo se mi od starcov vućili. Puno boljšega interesa hoće davati dar zemlje, ako k tomu razmi človek.

1868-ga ljeta zakon zapoveda, da svaki roditelji dužni su svoju dete od šestoga ljeta do dvanajstoga školiti, zatim pako od 12-ga do 15-ga vu opetovanu tojest nedeljnu školu pošiljati. Znamo da ove škole za nedelju glasiju, gda je i navučitelj na nekoje hasnovite znanosti navučil mlajšinu. Ali Bože moj, što nebi mogel prepoznati to, da ov tri ljetni navuk sam je jako malo k tomu, da vu vezdašnjim obilne znanosti bi si

mogel človek priskrbeti. Ne treba misliti, da je dosta samo zemlju obdelati, i božji blagoslov bude odmah siedil delo. Poštenoga dela dar nigdar nebude zao tal; ali nesmiemu pozabiti, ako gospodarstvo spametno obdelavamo grude, one budu obilno nazaj plaćale nanje obrnjeno delo. Jeden glasoviti engleski vućenjak je zračunal, da svezdašnjimi znanosti obdelana oralna zemlja poldrugokrat više zdava vun, kak je zdavala pred dvadeset i pet ljetmi.

Tak pogledajuć znamenitost gospodarstvene opetovane škole, moremo prevedieti, da kak je hasnovita takva škola, i nemožemo zadosta preporučiti onim medjimurskim obćinam, koje još neimaju takove škole, da se i one trsiju čim prije vred stupiti s onimi vrlimi obćinam, koje jesu na veliki hasen poljodelavcom zdavnja takove škole postavili. Istina, da par fillerov može i za tak zvanu nedeljnu školu dete si zaslužiti, ali jeli moći prispodobiti toga maloga zaslužka k tomu, da ako takvo dete po dnevoj samo par vur obavi v gospodarstveni školi, da si priskrbi gospodarstvenu znanost, pak da s takvim z njega po vremenju vućen i razumen gazda ili poljodelavec more postati. Ove škole su nekoje i obliknim gospodarstvom sklopljene. Ovdj jesu v upotrebi svi oni najnoviši načini, skojemi se može plodna moć zemlje povekšavati. Spametno i ciljno gospodarenje to je zadaća budućega človeka i vu prošlih dobah jesu bili boji za zemlje ali vu budućem budu ovo harcuvanje po gospodarskim stranu imeli i on bude zadobil, ki bude najveć mogel vu gospodarstvi napredovati. Već je skorom devetog

ljeta da vlada novu naredbu vu poljodelavskim poslu vun dala, koja naredba svaki obćini za dužnost vćini, da ona gospodarstveno opetovane škole zdžati mora. Spametneša i trezneša stran našega naroda po orsagu je fletnoma prepoznala važnost ove naredbe i prevedila da s ovimi školami sami sebi najviše hasniju i od ljeta do ljeta jesu se trsili, da odpreju gospodarstvenu školu. Po vnoгих mestah ledični gazdi se nesramuju, da su med decom, jer vućenje nije — sram i rajši se človek kesno vući kak nigdar.

Još i gazdi, koji su već vnoгo ljet pregazili, kojih lasi se već beliju, se nesramuju po zimskih vremenah pohoditi gospodarstvene navuke, da od noveše, i više hasna donesejuće gospodarstvene znanosti čujuje nekaj i da se novo formu vodenje gospodarstva navčiju. Vidimo dakle, kak je srećna mlajšina, koja vu mladi svoji ima priliku posvojiti si ono, koje je k životni usreći potrebno.

Zato mi sve one cepinjakе i sve one okoliše, gde gospodarstvene znanosti s ustavno vućiju, imajmo za jeden-jeden grad, vu kojem človeka na uspehni postajek vu borbi budućoj navučaju. Kak drugaćesi bude naš vrli narod, ako si nebude samo s svojom naravskom trežnostjom iskal kruha, nego se i na vući sve ono, kaj je k vezdašnjon, uspehne gospodarstvu potrebno. Poleg vućenoga, razumnoga gospodarnoga razreda nemamo se onda kaj bojati za budućnost naše lepe domovine.

Z A B A V A.

Vuže i Raspelo.

Nieki dobar i pošten gospodar je imal jedinoga sina, ali taj mu je velike neprilike prouzrokoval. To se često dogadja, da jedinci budu već od svoje malosti po samih roditeljih razmaženi (scartani) a poslie kad dorastu ostaju onakovi, kakovi su za svoje malosti bili, svojevoljni, vsorni i sve mora onak biti, kak oni hoće.

Stari anda otac je bil pobožen, štiedljiv i delaven muž, pak si je kroz to i liepi imetak priskrbel. Sin pako njegov je tial griesno življenje, kak to u životu zalibože često biva, kada je takovo razmaženo diete bogatih roditeljih sin. Staromu otcu je taj, sada već odrasli sin, kak je već gore rećenom svojim grešnim i nevaljanim životom mnogo neprilikah, tuge i jada prouzrokoval, ali si stari sada već nije ogel pomoći, jer si odrasli sin nije dal nikaj zapovedati.

Ali došlo je do oćeve skradnje ure i on dade svoga zabludjenoga sina k smrtnoj postelji dozvati te mu reće:

»Neočekivaj, da bi te sada ovde hotel riećmi, koje su tak kak bob u stienju, od tvog griesnog i nevaljanog života odvraćati, to neću. Ja sam u svoje vrieme sve i sva učinil, da te na pravi put dopeljam, ali je sve bilo badava, niti grožnje niti nagovaranja nisu hasnela, ti si ostal onakav, kakav si i prije bil i danas jes. Ja vidim kak bude tvoj život tekel. Ti budeš za kratko vrieme sve prišparane novce i imetak, u griesnom veselju sa svojemj tibi sličnemi pajdaši protepel i onda ti jedino još ostane siromaštvo i sramota. Onda će ti samo dva puta biti odprta: ili krasti, ili silom otimati robiti, ili zdvojiti. Konac pak svemu bude, da ili te budu na vešalih vesili, ili ćeš se sam obesiti. Za ono prvo će se već sud i pravica pobrinuti, a za ovo drugo sam se ja sam pobrinul. Straga u komori gore, gde razne starine vkriž kraž nagomilane leže, sa prije nekoliko dni, za da ti novce i vri-

eme prišparam, vuže na jaki čavel privežal, pak te uvieravam, da će taj dobro držati, na njega se onda moreš obiesiti, tam te neće nitko videti, koj bi te mozbit u tom hotel buniti ili i sprečavati. Evo! i u tom moreš videti da se tvoj otac još na smrtnoj postelji se za te brini.»

To su bile poslednje rieći staroga oćca i odmah zatim je umrl. —

Sprovod je prošel i sin, kojega su one poslednje oćeve rieći ipak jedno malo uzdrmale, je došel iz groblja domov u herbanu kuću — One oćeve rieći, — su ga ipak jedno malo strieznile te mu se je činilo, kak da nisu badava izrećene već kak da ga u duši drmaja a on, kakti iz sna k sebi dohadja. Nekaj ga je vleklo u komoru tam gore straga, za da vidi, kak se je to otac mu za njega pobrinul i da vidi uže, koje mu je tu otac pripravil, da ga truda rieši.

I izbilja! Dosavši u komoru, vidi o jednom jakom u zid zabitom čavlu, isto tak dosta jako uže privezano viseti; zori su ga pri pogledu na uže obhadjali, a kad mu je

Rusko-japanski mir.

Ruski i japanski poslanici, koji su sklopili mira, se već dimo povraćaju. Od japonskog Komura baroua malo čitamo, jer on na paroladji putuje dimo, dakle kaj se sa njim pripeli to hudemo samo onda znali kada na suho dojde. Stēm više pišeju novine od ruskoga Wittea, koj već čez dneve je vu Francuzkoj i ako je istina i vu Belgium bude otišel. Novinari ga pod jednom poiščeju da njim nekaj naj pove od sklopljenja mira pa i to on rad napravi, vnogo rajši kak japanski Komura.

Poleg najnoviših glasov budeju kondicije mira tak vu Ruskoj, kak vu Japanskoj oktobra 7-ga proglasili. Onda bude se vre vidlo, koj orsag more biti zadovoljniji sa mirom.

Politički pregled.

Orsačko spravišće, komaj da se je počelo, taki onaj dan je bilo oddaljeno sa kraljevskim rukopisom do oktobra 13-ga. Na orsačkim spravišču je Fehérváry Géza baron ministerprednik povedal da se celi ministerium zahvalil na zlužbu i njihovo doli povedanje je kralj primil. Rekel je Fehérváry, da je mira ne mogel stvoriti i da kralj ima još ufanje da bude pogodba sa mirnim putom se svršila.

Kralj je pred se dal dozvati Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula grofa Zichy Aladár grofa i barona Bánffy Dezsőa. Ovi su vu subotu, tojest včera hodili pred kralja. Da kaj su zvršili, od toga budemo vu sledećim broju pisali

Kaj je novoga!

Nesreća.

Drago je platil svoju znatizeljnost ove dneve jednoga jutra na jozefvarošijskim kolodvoru jeden Lövy Jakob zvani trgovac. Lövy je gledal kak železnice slugi jedna k drugoj prikapčuju kola, med tim je volju dobil nato, da ovoga pogibelnoga posla, on takaj bude probuval svršiti. Kola prikapčitelji su ga opomenuli, da naj najde med kola, ali on je ipak med kola skočil. Vu onim hipu kad je karike jedno k drugoj ho-

još pred oči došel on očevo zadnji pogled pri zadnjih riečih, onda ga je hotela zimlica trti. On se sad drhčuci približi užetu te spazi, da je za užetom razpelo, na istom čavlu viseće, pod koje je otac vlastitom rukom napisal: »Bieži grešnice pak se uteći skrušeno k Jezusu Kristusu i spasi svoju dušu!«

Ovo ga je posve svladalo. Suze su ga oblejale i on padne na koljena te krikne: »Dragi oče odprosti mi; ja ti se ovde zavietujem, da ću se skrušeno požalovati i moju siromašku dušu spasiti.«

I izbilja! — On se je popravil te je od sada vodil pravo kršćansko življenje.

Božja odredjenja.

Therezia Balducci iz Florenza u Italii bila je udovica te je imala dva odrasla sina, koji baš, kaj se čudorednosti tiče, nisu stali na najliepšem glasu. Medjutim suze i prošnje udovičine su je ipak svriemenom na pravi put dopeljale, ako i ne na skroz kri-

tel prikapčiti desna ruka mu je med one dve železne šajbe dospela i tak rekuć na pozderje zdrobila. Na pomoć pritečeni doktori tam na nesrećnom lice mestu odrezali su nesrećnoga človeka na pozderje zdroblenu celu ruku.

Po telefonu se javil.

Čulo se već od pobolšanja grešnikov koji se sami jesu zatužili pred sudom, nego da bi ovo gdo po telefonu javil, kak je Rosenfeld Adolf učinil, to smo još ne doživeli. Iz Nagyvarada javiju ovo osobito dogodjenje, da ondašne redarstvo ove dneve vu podnevnih vurah pozorne vćini telefona zvončići.

— Poslušatelj, gdo govori? pitaju na redarstvu.

— »Zöldfa« oštarija, odgovori jeden vu dvojnosti bivajući glas.

— Nego gdo je?

— Rosenfeld Adolf.

— Kaj zapovedate?

— Od ženite me, ar vkral jesam.

— Čudnoviti človek bez vsake tekotorije na znanje dade redarom, da od Burger Mór krčmara 380 korun dobil je za meda kupovanje.

— Nemrem si pomoći, rekel je na telefonu na dalje, takov lebudikakov človek jesam, da sam peneze potrošil. Naj se nikaj dugo s menom ne šaliju, ovdj jesem vu Zöldfa oštariji naj me od ženeju nutri.

— Po istinskim valuvanju dva redari postaviju se vu rečeni oštariji, gde su prijel: bili Rosenfeld Adolfa, koj na redarstvu opetovano valuvaše i četiri filirov kaže koji su mu ostali od vkradjenih penez. Pokeh dob pako Berger Mór je takaj valual, da na propadjenoga človeka izbilja izročil je 380 korun, Rosenfeld Adolfa odegнали kraljevskomu fiskaliatu, gde su ga vu istražni rešt namestili.

Samoubojni dečak.

Jeden koma jedenajst lještojni dečec ove dneve od žalosti vzel si je sam sebi svoje mlado življenje vu Budapešti. Samoubojnik je Hincz Oskar, koj od velike žalosti vćinil je ovo, na svojih roditeljev stanu, ar ga otec njegov ni dal dalje skolati.

Hincz Oskar je ljetos na ispitu prepal i otec njegov za dobro je našel, da dečeca naj bolje bude za inoša dati. Sinek je ba-

epostni, ali ipak bolji nego li je prije bil.

Jedne večeri, kad je udovica baš Boga molila za popravak svojih sinovih, otvore se naglo vrata i u sobu skoči skoro bez duše nieki stranski mladić. On je u ruki držal krvavi nož a na cielom tielu je drhtal. Taj stranski zamoli plačuć udovicu za utocišće, jer se je s jednom mladićom, ne daleko od ovud posvadi, pak jer ga je on ubil hotel, je ovaj svoj nož iz žepa spukul te je onoga ubil. On je ovde stranski te nepozna nikoga, pak je biežeć do ove kuće došel gde su vanjska vrata baš bila otvorena i zato je simo dobiežal, da se sakrije, jer ga već progone. On anda udovicu zamoli, da se kod nje sakrije, dok se zamračil, a onda će u tmimi već dalje oditi.

U udovici su se razne slutnje porodile ali slusajuća glas milosrdnosti, pusti nesrećnika u svoju komoru, da se do noći sakrije a onda zaključil vrata od komore i otide natrag u sobu Boga molit.

Za kratko vrijeme se vani pred hižom

dava prosil i molil svojega oca, ali je vse badava bilo. Nego dečec je zato ipak ufanje imal. Skolska zapisničtva medjutim minula jesu i dečec vidi da badava je njegova zaulanost, nebude hodil duže vu školu. Ovo ga na tuliko rezžalostilo, da se na smrt odlučil.

Ove dneve kad su njegovi roditelji ni bili doma, doli vzeme iz klina, svojega oca na bitoga revolvera i žnjim prek srdce strelil sebe. Izbavitelji podali su mu prvo pomoć, koji iz pogibelnemi ranami odpeljali su ga vu špital, gde nesrećni mladić još on dan po podne je i vumerl takaj.

Mati njegova Hincz Lajoša žena, kad je zeznala od svojega sina samoubojstva, omedlena zrušila se skupa i tak jako je zbetežala, da njeni doktori na življenje pogibolnim veliju njegovoga položaja.

Krvoločni cigani.

Poleg Ó Krudlaca občine, kak iz Barsca javiju, Bogdan Antal i njegova žena v morili su Kanalas Petra svojega suseda, da tak moreju od njega vzeti četiri stotin korun vu gotovih penezih. Mrtvo telo, vu svoji lastoviti kuhnji su za kopali, nego vmorjenoga Kanalaša trinajst lještojni sin je spazil vmorjenost i javil je žandarom. Žandarstvo je na valuvanje prijel Bogdana, koj na hitroma pripoznal je svoje činenje. Po pripoznanju žnjegovom ženom skupa su nje prijel i predali dotičnomu sudu.

Nesreća na železnici.

Iz Londona telegrafiraju: Na izhodni železnici ove dneve vjutro, prama Kromer kupališća vodećem putu bivajuć vlak na Widham kolodvoru se van po sklizel i vu kolodvoru je odbežal. Vlak je zevsema uništen postal Deset ljudi je vumrlo, dvadeset pako oranjeni postalo.

Pred sudom.

Čitivali su iz pustare jednoga magjara zbog pregreške pred sudca. Ovo je bilo vu pozivnici, da naj i psa takaj dopelja sobom ar ravno zbog njega je tužba. Išel je magjar iz pustare, pes pako je pred njim skakal, kakti da bi mu kazal vu varaš vodećega puta. Vu varaž dospeći, izraven se na redarstvo pašći cituvani človek. Na hodniku vnogo cituvani ljudih čekalo je na svoj red. Med nje se postavi po imenu Péterpál Illés

začuje larma. Donešli su njezinoga jednoga sina sa velikom ranom u prsih, na nosalih, te su ga položili pred vrati udovice. On je još malo bil živ, pak pobravši sve sile skupa, molil si je mater za odprošćenje te je med ostalim izjavil, i to, da je na svojoj nesreći si on sam kriv, jer je on sam svadju započel i stranskoga napal, pak ga je onda ov u vlastitoj obrani smrtu rasil. Nadalje je molil si mater, da kad stvar dojde pred sud, ona tu njegovu izjavu onde izpoviedi i time krivnju njegovog protivnika barem olakša. Kratko vrijeme iza toga je nesretni mladić izdahnu.

Dojduće noći je udovica dala ubojicu svog sina na svojih kolih do granice odpeljati jer tak joj je naložila izjava umirajuć ga sina i tak joj je nalagal naravski zakon gostoljubivosti, posto mu je već dopustila, da se kod nje sakrije.

Komaj da je biežeći, kad je iz kolah našel, fertalj ure dalje išel, opazi gde su dva razbojnika niekog mladog čovieka na

i počel je čekati. Na jenkrat samo po prec dugim vremenu zakriči v vrati stoječi — redar:

— Péterpál Illés!
— Ovdí sem, — veli Péterpál, nego se nit ne gene.

— Nu ako ste vi Péterpál tak onda se giblite veli v vrati stoječi.

— Ni moči veli onaj.

— Kak nebi moči bilo?

— Moj pes je takaj cituvani i njega takaj zovite.

— Tak sa spominal magjar i zatim iz svojim psum skupa, stupi pred sudca. Sudec ga za pita?

— Vi ste Péterpál Illés?

— Ja jesem, odgovori gizdavo magjar.

— Zbog psa jeste vu falingi.

— To je takaj moja falinga, poglaviti gospodine, nego ipak neznam kaj je za falingu.

— To da vaš pes grize pak nematega za lanc privezanoga, vgrizel je Dinnye Ferkoja.

— Tak je? Ja nikaj neznam od toga

— Jeden čas se branil, nego na zadnje je ipak na sedem korun odsudil sudec zbog pregreške Péterpála. Ov je platil, onda se odpravil iz hiže i ovak veli psu.

— Za ovo te krstil budem.

— Tak još nema vaš pes imena pita ga sudec?

— Nego da nema, pak ipak zato moram platiti zbog njega.

— Pak kaj bude mu ime?

— Vre nekakvo pesje ime se najde vu pustari.

— Sudec se na smije, zatim pako ovak veli Peterpalu.

— Naj bude njemu Hektor njegovo ime.

— Tak anda naj bude Hektor, veli Illés i otišel je van iz hiže.

— Vani pred varaški hiži, včrevo vritne okrščenoga psa i srdito na njega zaruči.

— Tvoja jetra naj budu, tvojemu krstnomu kumu za obed!

— Stim se nazad na putil na pastaru. Hektor se pako po malo za njim škula misleči, da njegov gospodar itak zna puta.

pali te su ga ubiti i porobiti kanili, mladič se je ravnič branil, ali je već ranjeni bil. Biegunac priskoči napadnutomu hitro u pomoć, raztiera razbojnik i oslobodi mladiča iz njihovih rukuh. On ga zatim dopelja u bližnji varašinec Viterbo i tamo ga predade u špital odkud je za tri tjedna posve izličen izašel.

Sada tekar je ranjeni saznal da je njegov osloboditelj bil ubojica njegovog brata, ali je ov iznikul i nikada se nije mogel pronajti.

Ovi strašni dogodjaji u obitelji su na još živućega brata takav utisak načinili, da se nije samo na pol, već posve na pravi put okrenul te je tim si mater na toliko razveselil, da je mnogo laglje mogla zaboraviti gubitak jednog sina, koj se je na umoru takodjer kakti popravljeni izkazal, pošto je svojom izjavom kršćanski svojemu neprijatelju odprostil.

Cudnovat su božja odredjenja! —

Em. Kollay.

Male devojšice nesreča.

Ove dneve jedno malo pucku dostigla je smrtna pogibelj zbog roditeljev nepazljivosti. Štimak Miklósa njegova tuvarušica je paradajz kuhala vu svojem stanu. Iz vrelim paradajzom na punjenoga kotla doli je dela na zemlju. Okolo njega se igrala dve i pol ljeta stara Margit zvana njena kćerka koja samo na jedenput nuter je opala vu vrelí paradajz. Strahovito poparjenu malu pucku su odnesli vu špital, gde drugi dan po strašno trpečoj muki je vumrla.

Vlovljeni officerski sluga.

Rössler Ernő officerski sluga vu Beču od Štetaita Jenő kapitana pri kojem je služil, vkral je od njega do dve jezero korun vrednog drago cenjenoga blaga i onda je pobegel. Rösslera na tretji dan vu Budimpeštu redarstvo je vu jednoj kafani prijelo i na nadkapitanstvo odegnao.

Nesrečna vožja s čunom.

Iz Frankfurta javiju: da ove dneve prvrnul je na Majni Kessler Hugó bankara njegov lastoviti čun, vu kojem iz van Kesslera njegov kompaništa Melber, na dalje Kesslera jeden bratanec gimnazijski deak i i jeden iz angleskoga orsaga rodjak je bil sedel. Vreme je strahovito veterno bilo i vu čun dospееči slapi su na brzoma na punili čuna. Kessler i Melber se jesu mogli osloboditi, nego dva šestnajst ljet stari mladi ljudi su med slapi izniknuli. Mrtva njihova tela još dan danas nisu našli.

Vubita ženska.

Iz Berlina javiju vu Zauthen prajš, občini prek včera strahovita krvoločnost se pripetila. Na orsački česti vmorjenu našli jesu Schrum gazdaricu. Sedemnajst smrtni ranah pokrivalo je nesrečne ženske mrtvo telo, i to 11 na plečah, 3 na šinjaku i tri na prsah. Poglavarstvo je odmah odredilo traženje, nego do sada se ni moglo sezhati za krvoločnika, nit pako ustanoviti zbog česa se pripetilo ubojstvo. Tak rekuč zevsema iz mesarenu žensku odpeljali su vu selu.

Carska familija vu nemškim orsagu.

Ruski cesar nema počinka vu svojem orsagu. Vu svojem velikim cesarstvu, nima nit jeden najmenši falačec zemlje gde bi si mirno mogel počivati. To posvedučuje ov zanimivov glas, kojega Magdenburg Zeitung zvane novine proglašuju. Ove novine najmre na petervarijskoga javljenja temelju taj glas javiju, da carska familija, kojoj dugše vreme potrebno je za počivanje, vezda kak najprvlje od seli se vu Darmstadt. Carskoje Szelo i Peterhof daklje vre nije dosta segurno caru pak na tudji zemlji išće si segurno za počivanje mesto pred svojemi podložniki.

Jeden seguren dečec.

Iz Hondemonta javiju: Ove dneve večer okolo osme vure je velika bura nastala i grom je vudrl Renait profesora vu njegov stan, gde dvoju decu same su bili ostavili roditelji. Grom je predrl hižnoga krova i jedne sobe nahižje gde je jeden mali četiri ljet star dečec bil spaval, četirinajst letošni njegov brat je nekakov sumnjivi glas počul odpre hižna vrata i postelju splamnom pokrito vidi. Bez svakoga dugšega premisslanja goručoj postelji beži i žnje pograbi svojega maloga brateka, akoprem si je jedno ruku jako zežgal. Žjim je onda odbe-

zal na vulicu i pomoč je zval, koja na hitroma je ognja pogasila. Celo selo je pohvalilo segurno dete.

Bez gospodara millioni.

Vu Fehértemplomu pred pol drugom ljetu prije toga vumrla je jedna Schmitz Juliana zvana vdovica, koja dva milliuna imetka ostavila je za sobom. Vdovica kak se vidi nikakvu rodbinu nije imala, ar do sada med sto sedemdesetimi ljudmi koji se jesu bili javili, nit jeden nije znal očivestno dokazati rodbinstvo. Po takvim sada već orsag drži za svoj bez gospodar bivajuće millione.

Obešeni na vrtu.

Stranska familijanska nesreča se prepelila ove dneve Berlina vu jednim izvanjskim varašu, vu Fridrichshagenu. Kad su najmre na ljetovanje bivši kurzeni štrassejski stanovniki vjutro odprli obločne salupolke, vu susedskim jednim vrtu vidiju jednoga po priliki pet šest ljet staroga dečeca na jednoj kiti mrtvo telo viseti, a poleg njega je viselo na drodu na jednoj včehnjenoj kiti jednoga mužkarca mrtvo telo. Mrtvec je Lutze berlinski malar, koj vnoči prvlje je obešil svojega šest ljet staroga sina, zatim pako sam sebe. Pod njim se včehnula ravno kita, nego njegovo telo je još na tuliko itak viseće ostalo, da mu je življenje vgasila. Kada su nje dole vzeli, telo njihovo je vre čisto tvrdo bilo. Zrok obešenja je nepoznati.

Razbojstvo vu Budimpeštu.

Ovog meseca 5. dneva vnoči razbojnik i hodili su Arena vulicu purgarskoj devojačkoj školi i razbili su Tanoš Laszlo školskoga direktora pisačnoga stola vu kojem službene peneze je navaden bil držati. Tak se vidi da razbojnikom je dobro poznato bilo ovo mesto, ar jesu takaj i to znali, da direktor pred jednim dnevom prvlje do 4000 korun zapisnih penez od učenic dobil je nuter i nje vu uredu bivajućega stola vu kišto je namestil. Nego razbojnik i se jako bili jesu vkanili, ar direktor peneze je sobom odnesel, i vu kišti samo 16 korun i 40 fillirov drobnih penez ostavil je. Razbojnik i zbog toga od srditosti da više penez nisu našli vu pisačnoga stola kišti, hitili su ga van na dvorišće i vu uredu bivajuća službena pisma takaj vse povsud razmetali jesu. Tanoš direktor vjutro rano javil je ovo pri redarstvu.

Somolnok varaš uništenje.

Goruje magjarske zemlje, jednoga od najlepših iz ljevim napredovanjem bivajućega varaša okolo zevsema uništila je ognjena pogibelj. Varaš aug. 28. dneva celu noć i drugi dan po dnevu i po noći je neprestanoma gorel. Ogenj kak iz Kašše telegrafiraju, po podne ob tretjoj vuri je nastal i s velikom silom se razširil. Po priliki do 3000 stanovnikov imade Szomolnok, nego ognjogascov neima od velike strahote, vsaki je samo to gledal, da se mogel osloboditi i samo onda došlo jim je na pamet gasiti ognja. Nego ovo nit onda nisu mogli včiniti, ar na jedenkrat je samo jeden veliki veter nastal, koj iz jednoga stanja na drugo nosil je žereče iskre. Zgorelo je duhanjska fabrika škola cirkva turen se zrušil, i 500 hiž. Dva človeki vu takaj zgoreli. 300 težakov je bez kruha ostalo. Ogenj je pri žganju žganice zišel van.

Takarékoskodni

lehet a sokszorosankitüntetett és régóta jól bevált

MAGGI-FÉLE IZESÍTŐ

helyes használata mellett. *Néhány csepp* — a italásnál hozzátéve — *elengedő*, hogy ezáltal gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. — *Üvegekékben 50 fillértől kezdve* (utántöltés 40 fillértől kezdve). Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogueviában.

MAGGI-kitüntetések: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél, 7 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világtállításokon. Maggi Gyula bírálótág.

Gabona árak. — Ciena žitka

1 m.-máza.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.50—
Rozs	Hrż	11.50—
Árpa	Ječmen	12.00—
Zab	Zob	12.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.40—
Fehér bab uj	Grah befi	22.00—
Sárga „ „	„ žuti	18.00—
Vegyes „ „	„ zimešan	17.75—
Kendermag	Konopljeno seme	20.50—
Lenmag	Len	16.00—
Tökmag	Koščice	20.00—
Bükköny	Grahorka	14.00—

962 5—20

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekről.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aüssigban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

MOLNAR és PINTÉR

Budapest, V., Lipót-körut 13.

Vezérképviselete a világhírű

Bächfoid-Crauzi-féle Benzinmotor-
Locomobil és

Szivógáz-generator motorainak

Legelőszőbb jelenkori üzem óra-lőerőnkénti üzemköltség 0.8—2 fillérig garantiálva. — Legnagyobb biztonság. Teljesen veszélytelen. — Hatóságai engedély szükségételen. — Azonnal üzembe vehető és leállítható, gépszűtő felesleges. — Költséghatóság, árjegyzék bérmentve.

Ügyönkök kerestetnek és jól díjaztatnak.

Bővebbet
Molnár és Pintér
cégnél
Budapest, V., Lipót-körut 13.

966 2—4

Keill-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

- Keill-féle** viaszkenőcs kemény padló számára.
- Keill-féle** fehér „Glasure” fénymáz 90 fillér.
- Keill-féle** arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.
- Keill-féle** szalmakalap-festék minden színben.

964 4—6

Mindenkor kaphatók:

Keinrich Miksa cégnél Csáktornyan, — Horvat A. Varazsdon.

Globus- tisztító kivonat

Házfeladás.

Muravidon a volt Zeisler-féle ház és telek, mely 3 szoba, konyha, kamara, éléskamara, raktárak, nyári konyha, istálló, terjedelmes kert stb. stb. összes hozzátartozókból áll, jutányos áron eladó — nagyon előnyös fizetési feltételek mellett (1000 K. készpénz szükségeltetik). Esetleg azonnal bérbeadó. Üzletnek vagy pékműhelynek különösen alkalmas.

Bármikor megtekinthető, mely célra a kulcsok Wolf Antal úrtól (ugyanottani lakos) elkérendők.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Singer Sándor,
kereskedő.
Zalaegerszeg.

512 1—1

„MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE

A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

**MÁR
MEGJELENT.**

Megrendelhető:

fischel fülöp

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében,

Csáktornyan.

Hirdetések felvétel- nek e lap kiadóhivatalában.

Globin

a legjobb és legfinomabb
cipőisztíftószér

471 sz. 1905.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-bíróságnak 1905. évi V. 310 számú végzése következtében Stein Vilmos és fia budapesti cég javára Kolbenschlag Béla fűszol-gabiró csáktornyai lakos ellen 400 k. s jár. erejéig 1905. évi aug. hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 758 kor. becstült szobabútor és könyvtárból álló ingóságok nyilvános árverésen eladot-tak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. já-rásbíróság 1905. évi V. 310/3 sz. végzése folytán 400 k. tőkekövetelés, ennek 1904. évi november hó 2 napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 54 k. 10 f. biróilag már megállapított költségek erejéig Csáktornyán alperes lakásán leendő eszköz-lésére

1905. évi szeptember hó 26 napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szá-madékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. 514

Kelt Csáktornyán, 1905. szept. 12.

Egy jó erkölcsű fiu
tanulónak

felvétetik
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában
CSAKTORNYÁN.

Tisztításhoz csak

Ajánlkozás.

Alulírott 28 éves nős, bármi-kor hajlandó vagyok CSAPLÁ-ROSI állást elfoglalni.

Bővebbet

Zímics András-nál

felsőhídeghegyi lakos,
u. p. Muraszerdahely.

Preporučanje.

Za nižni podpisani 28 let star, ožejeni, preporučam ze vu sva-ko vuru kam goder za čaplaroša.

Više pri

Zímics Andrašu

felsőhídeghegyi stanovnik,
zadnja pošta Muraszerdahely.

513

A ki bükkfa-retortaszemet vagy fenyő-faszemet vaggonszámra szállit az írjon
e lap kiadóhivatalába.

Díszes kivitelű képes levelező - lapok

kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvkereskedésében Csáktornyán.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.